

ИСУС В ЕВАНГЕЛИЯТА И ЗЛИТЕ ДУХОВЕ

Евангелистите в своите текстове желаят по особен начин да изтъкнат божествеността на Христос. Затова специално излагат изключителните знамения, чудеса, които върши. Сред многобройните знамения, които описват, голямо и много специално значение придават на господството на Исус над нечистите духове. Това е така, защото делото на Исус, както вече изтъквахме, е насочено към унищожение на мощта на Сатаната и освобождение на човечеството. Така **св. Марко** още в първата глава на своето Евангелие три пъти подчертава мощта на Христос: „А в синагогата им имаше човек, хванат от нечист дух, който извика и каза: «(Остави ни!) Какво имаш Ти с нас, Исусе Назаряnine? Нима си дошъл да ни погубиш? Познавам Те кой си – Светият Божи». Но Исус го смъмри, като каза: «Млъкни и излез от него»! Тогава нечистият дух, като го сгърчи, изкрещя със силен глас и излезе от него. И всички толкова се смаяха, че започнаха да обсъждат помежду си, като говореха: «Какво е това? Що за ново учение е това? С власт заповядва дори на нечистите духове и те Му се покоряват»!“ (Марко, 1, 23-27). Тук е важно да се отбележи как народът свързва проповядването на Исус с неговата сила и власт да изгонва нечисти духове: „И като се свечери, когато залезе слънцето, доведоха при Него всичките болни и хванати от бяс. И целият град се събра пред вратата. И Той изцели мнозина, които страдаха от разни болести и изгони много бесове. И не позволяваше на бесовете да говорят, понеже Го познаваха“ (Марко, 1, 32-34). Важно е да се отбележи, че Исус не желае свидетелството на злите духове, защото

те по същността си са лъжливи и всичко могат да изопачат. Той има свидетелството на Отца, а и нас желае да направи свои свидетели. В първата глава на своето Евангелие **св. Марко** пише следното: „И влизаше в синагогите им по цяла Галилея, като проповядваше и изгонваше бесовете“ (Марко, 1,39).

Св. Матей в Евангелието си също ни говори, че Исус е освобождавал мнозина: „И разнесе се слух за Него по цяла Сирия. И довеждаха при Него всички болни, страдащи от разни болести и мъки, хванати от бяс, лунатици и парализирани, и ги изцели“ (Матей, 4,24). „А когато се свечери, доведоха при него мнозина хванати от бяс. И Той изгони духовете с една дума и изцели всички болни“ (Матей, 8,16).

Св. Лука ни дава подобни сведения: „И когато залязваше слънцето, всички, които имаха болни от разни болести, доведоха ги при Него. А Той, като положи ръце на всеки от тях, изцели ги. Още и бесове с крясък излизаха из мнозина и казваха: «Ти си Божият Син!» А той ги мъреше и не ги оставяше да говорят, понеже знаеха, че Той е Христос“ (Лука, 4,40-41). „И там бяха мнозина от учениците негови и голямо множество народ[...], които бяха дошли да го послушат и да се изцелят от болестите си. Също и измъчваните от нечисти духове се изцеляваха. И целият народ се стараеше да се допре до Него, защото сила излизаше от него и изцеляваше всички“ (Лука, 6,17-19), „и някои жени, които бяха изцелени от зли духове и болести: Мария, наречена Магдалина, от която бяха излезли седем бяса“ (Лука, 8,2).

Специално внимание ще посветим на два от случаите, които са много характерни и разкриват някои важни подробности.

Да се спрем най-напред на хванатия от нечист дух в гадаринския (герасинския) край. Става дума за най-тежка форма на обладаване от бесове. Обладаният показва свръхчовешка сила. Той дори разкъсва веригите. В другите примери на обладаване няма такива явления. Понякога сатанинското зло може да изглежда като физическа болест. Такива са примерите с глухонемия или прегърбената жена. И днес при обладаните лица се забелязват най-различни явления.

Важно е да се отбележи как нечистият дух отговаря на въпроса за името: „Легион ми е името, защото сме мнозина!“ (Марко, 5,9). Това се случва и днес. Също така, интересен е и фактът, че Исус удовлетворява молбата на бесовете да ги прати в свинете. И днес се случва при молитва за екзорцизъм бесът да моли екзорциста да го прати [някъде] или пък екзорцистът да определи това. Важно е, че Исус никога не заповядва на някой обладан от зъл дух да мълчи за освобождението си, което прави обикновено, когато става дума за изцеление от някоя болест.

Друг пример е онзи с изцелението на младежа, когото десет апостола не успяват да освободят, докато Исус е с Петър, Яков и Йоан на планината Табор. Това също е много тежък случай на обладаване. Бесът измъчва момчето, тръшка го на земята; той се вцепенява; запеня, скърца със зъби – така че може да се предположи, че е епилептик. Бесът иска да го унищожи, затова го хвърля ту във вода, ту в огън. Описание на този случай дават **св. Лука** (9,38-43) и **св. Марко** (9,14-27).

Исус поставя много конкретен и показателен въпрос: „Колко време има откакто му е станало така?“ (Марко, 9,21). Отговорът е „От детинство“. Следователно, тук очевидно има желание да се

подчертае, че няма никаква лична вина на жертвата.

Исус поставя и някои условия, за да бъде освободен младежът. Първо, той изисква вяра от бащата: „Всичко е възможно за този, който вярва!“ (Марко, 9,23). А на учудените и разочаровани заради неуспеха си негови ученици, той казва: „Този род с нищо не може да излезе, освен с молитва и пост“ (Марко, 9,29). Това означава, че някои освобождавания от бесове, които са особено важни и особено тежки, не стават автоматично, а от екзорциста освен вярата, изискват и продължителна молитва и пост.

Тук ще изложим и някои съществени подробности, на които би трябвало да обърнем внимание при срещите на Исус с дявола и обладани лица:

- бесът може да влезе в човека: „И тогава подир залъка Сатаната влезе в него“ (Йоан, 13,27) – примерът с Юда;

- след освобождаването нечистият дух може да се върне и да доведе много други (Матей, 12,43-45);

- може да върши такива дела, че да подведе народа, както това направил Симон маг (Деяния, 8,9);

- в някои ситуации [Сатаната] има особена мощ: „сега е вашият час и на властта на тъмнината“ (Лука, 22,53);

- тази мощ Сатаната показва по-специално в последно време, което особено добре се вижда в есхатологичните речи на Исус [за края на света] и в Апокалипсиса.

Нечистият дух е бесен, когато го разкриват и му нанасят удар

Юдеите и техните книжници и фарисеи, уплашени народът да не започне да величае Исус, говорят: „Чрез началника на бесовете изгонва бесовете!“ (Матей, 9, 32-34). „Сега знаем, че имаш бяс!“ (Йоан, 8,52). „Той има Веелзевул и изгонва бесовете чрез началника на бесовете“ (Марко, 3,22). Исус на всички обвинения ще даде три отговора:

В първия отговор желае да покаже, че такова обвинение е вътрешно напълно противоречиво и безсмислено: „Как може Сатаната да изгонва Сатаната? Ако едно царство се раздели против себе си, това царство не може да устои. [...] И ако Сатаната е въстанал против себе си и се е разделил, той не може да устои, а дошъл му е краят“ (Марко, 3, 23-26).

Вторият отговор е още по-силен. Исус желае да разтълкува на своите слушатели какво се случва: „Ако аз чрез Божия Дух изгонвам бесовете, то Божието царство е дошло до вас“ (Матей, 12,28). „Сега князът на този свят ще бъде изхвърлен вън“ (Йоан, 12,31). „Защото князът на този свят е вече осъден“ (Йоан, 16,11).

В третия отговор Исус показва своето пълно надмощие и пълното поражение на Сатаната: „Когато силният въоръжен човек пази двора си, имотът му е в безопасност. Но когато един по-силен от него го нападне и му надвие, взема му всичкото оръжие, на което се е надявал, и поделя каквото ограби от него“ (Лука, 11,21-22). „Князът на този свят [...] няма нищо в мен“ (Йоан, 14,30).